

ДЕТСКА ГРАДИНА
„РАДОСТ“
ГР. КАЛОФЕР
УЛ. „ТУНДЖА“ №2;
GSM: 0876705511,
E-mail: info@radostdg.com

KINDERGARTEN
„RADOST”
2 “TUNDJA” STR., KALO FER
BULGARIA
www.dgradost.com

Утвърдена със Заповед № ПД – 01 – 24 /15.09.2025г.

Директор:

Иванка Митова

Стратегия

за

насърчаване и повишаване на
грамотността

в ДТ „РАДОСТ” за

учебната 2025 – 2026г.

Настоящата стратегия е приета на заседание на ПС – Протокол № РД – 06 – 11/ 11.09.2025г.

Грамотността е фундаментално човешко право и е основен фактор за личен и обществен просперитет. Тя е от решаващо значение за способността на човека да се развива като личност, да се учи през целия живот и да участва пълноценно в обществото. Грамотността е фактор за повишаването на производителността на населението в трудоспособна възраст, което води до икономически растеж и подобряване на социално-икономическите фактори. Негативни са последиците от ниските равнища на грамотност – ограничени възможности за заетост, бедност, неравенство в здравеопазването, ограничено социално и политическо участие. Придобиването на грамотност дава възможност на всеки да живее здравословно, отговорно, успешно и независимо.

Досега у нас не съществува общоприето понятие за грамотност. Традиционното разбиране за грамотността най-често се свързва с усвояването на четене и писане на родния език (или на езика, официален за дадената страна, където живее човекът).

За целите на настоящата Стратегия с понятието *грамотност* ще се означава **езиковата грамотност**, в основата на която е предимно четивната грамотност (свързана с уменията за четене и писане), но е неизменно свързана и с останалите две умения – за слушане и за говорене.

ВИЗИЯ

Постигане на необходимото равнище на функционална грамотност, което ще осигури възможност за личностно и обществено развитие и успешен старт в училище.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

- *Партньорство* – възможно най-широко участие на всички институции на общинско равнище, медии, детски градини, граждански организации и др. Спазването на принципа на партньорство ще допринесе за ефективното изпълнение на стратегията.
- *Концентрация* – усилията при изпълнението на стратегията ще бъдат съсредоточени в конкретни области, свързани с насърчаването и развитието на грамотността.
- *Всеобхватност* – създаване на широка среда, в която ще бъдат създадени условия и реализирани дейности за насърчаване и развитие на грамотността. Благоприятната среда включва дома, детските градини и училищата, библиотеките, кметствата и други.

СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

Стратегическа цел

Постигане на равнище на функционална грамотност, което ще осигури възможност за личностно и обществено развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж на икономиката.

Оперативни цели

Създаване на благоприятна среда

Създаването на благоприятна среда е основна предпоставка за повишаване на интереса и мотивацията за усъвършенстване на уменията. Изграждането на среда, в която грамотността да бъде насърчавана, трябва да обхване всички възрастови групи.

Повишаване на равнището на грамотност

Тази оперативна цел е обвързана с прилагането на конкретни мерки, свързани с повишаване на качеството на обучението и по-конкретно с учебното съдържание. Предвиждането на стимули за ограмотяване както чрез работа със семействата, така и чрез индивидуална работа с децата, ще съпътстват изпълнението на мерките в оперативната цел.

Квалификацията е един от основните инструменти за подобряване на качеството на образованието и е свързана с усъвършенстване на придобитите компетентности на учителите за повишаване равнището на грамотността и диагностика на трудности при четенето. За постигането на целите на тази стратегия се предвижда в квалификационни дейности да бъдат включени детски учители.

Увеличение на участието и приобщаването

Постигането на тази цел ще бъде обвързано с преодоляването на:

- социално-икономическата неравнопоставеност чрез предоставяне на социални пакети за повишаване на обхвата в предучилищно възпитание и подготовка, за задържане в училище и за грижи в ранна детска възраст;

ПОЛИТИКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ГРАМОТНОСТТА

Осъществяването на последователни стъпки от ранното детство до края на основната степен на образование е гарант за придобиване на необходимата функционална грамотност.

Политики при малките деца

Ранната детска възраст, за периода от раждането до шестгодишна възраст, е от изключителна важност за натрупване на знания, умения и нагласи, които оказват влияние върху ученето в училище. Ранните преживявания, които подкрепят развитието на комуникационните умения на децата (като тяхната осведоменост за вербална и невербална комуникация; познаване на звук, модел, ритъм и повторение; символи и пр.) играят ключова роля в развитието на умения за четене и писане.

От ключово значение в предучилищната възраст е **езиковото развитие** и връзката му с обучението в училище. Езиковото развитие на детето е умение, което е предвестник на уменията му за критическо мислене и се появява още през първите години от живота. Езикът не се появява внезапно на някоя предварително определена възраст и по предварително определен начин, а по-скоро се проявява, след като детето е било ангажирано в интерактивни отношения като споделяне, искане, имитиране, игра, наименование и описание. **Индивидуалните различия** между вербалните умения на децата продължават до деветата година. Разликите в речника на децата в ранна детска възраст с течение на времето се задълбочават и влияят върху подготвеността и успеха в училище, а на по-късен етап и върху професионалната реализация.

Отчитайки ключовата роля на предучилищната възраст на децата за насърчаване на грамотността, се предвижда изпълнението на мерки, свързани с осигуряването на висококачествена предучилищна подготовка.

В Заключението на Европа относно образованието и грижите в ранна детска възраст *Да осигурим на всички деца най-добрия старт в живота за утрешния свят* (2011/С 175/03) се отчита, че **висококачественото образование и грижите в ранна детска възраст** са много ползотворни в краткосрочен и дългосрочен план както за отделната личност, така и за обществото в по-широк смисъл. Обучението и грижите в ранна детска възраст допълват централната роля на семейството и полагат основите, на които се градят изучаването на чужди езици, успешното учене през целия живот, социалната интеграция, личното развитие и пригодността за заетост. Ако през годините, определящи изграждането на детето, са положени солидни основи, ученето на по-късен етап е по-ефективно и е по-вероятно да продължи през целия живот, като по този начин се увеличава равнопоставеността по отношение на учебните

резултати и се намалява цената, която би платило обществото под формата на нереализиран талант и публични разходи за социалната система, системата на здравеопазването и дори правосъдието. Ето защо предприемането на мерки за повишаване на мотивацията за учене и за насърчаване на интереса към четенето още от ранна детска възраст ще допринесе за постигане на стратегическата цел.

Предприемането на мерки за повишаването на качеството на предучилищното възпитание и подготовка са благотворни за всички деца и най-вече за тези в неравностойно социално-икономическо положение, от мигрантски или ромски произход или имат специални образователни потребности. Като допринасят за преодоляване на разликите в уменията и съдействат за когнитивното, езиковото, социалното и емоционалното развитие, образованието и грижите в ранна детска възраст спомагат да се прекъсне порочният кръг на ниски постижения и загуба на интерес. За подобряване на обхвата в предучилищното възпитание и подготовка, както и за осигуряване на неговото качество, е необходимо да се обърне сериозно внимание на **привличането на семейството** като активен участник в предучилищната подготовка чрез прилагане на цялостен подход за тясно сътрудничество между дома и образователните институции.

В тази връзка е важно да бъде осигурена **подкрепа на родителите в качеството им на основни възпитатели** на децата, за да се увеличи съзнанието за възможностите, които предоставя предучилищната подготовка и образованието като цяло, както и за важността обучението да започва от ранна възраст.

Една от слабостите на системата на предучилищното възпитание и подготовка е липсата на механизъм за измерване на постиженията на децата, но не само измерването на когнитивни, но и на некогнитивни умения, за определяне на готовността на децата за училище. Осигуряването на инструментариум за диагностика на училищната готовност, особено в областта на езиковото развитие, има за своя основна цел да служи на учителите за осигуряване на адекватни мерки за подкрепа на всяко дете. Ранното ефективна подкрепа от учителите за справяне с всички затруднения при четене и писане, но и за осигуряване на плавен преход между предучилищната възраст и началното училище.

За постигане на целите на настоящата стратегия е необходимо и да бъде оказана подкрепа на професионализма на персонала, зает в предучилищното възпитание и подготовка. Акцент в тази подкрепа е необходимо да бъде поставен към преодоляване на поставените по-горе предизвикателства, свързани с работата със семействата, както и за извършване на диагностика на училищната готовност.

Инициативи на ниво детска градина:

Идеен проект: „Мама ми прочете, прочетете и Вие...”

Училище за родители: „Как детето да стане приятел с книгата”, „Подарете на детето си книжка”

Училище за учители и деца: „Днес учителят ни прочете тази приказкаА НА ВАС“

ИВАНКА МИТОВА

Директор на ДГ „Радост“